МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ «ПОЛТАВСЬКА ПОЛІТЕХНІКА ІМЕНІ ЮРІЯ КОНДРАТЮКА»

КАФЕДРА ФІНАНСІВ, БАНКІВСЬКОГО БІЗНЕСУ ТА ОПОДАТКУВАННЯ

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

ДО ПІДГОТОВКИ ТА ЗАХИСТУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ
ДЛЯ ЗДОБУВАЧІВ ДРУГОГО (МАГІСТЕРСЬКОГО) РІВНЯ ВИЩОЇ ОСВІТИ
ЗА ОСВІТНЬО-ПРОФЕСІЙНОЮ ПРОГРАМОЮ
«ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА ТА СТРАХУВАННЯ»
СПЕЦІАЛЬНОСТІ D2 «ФІНАНСИ, БАНКІВСЬКА СПРАВА,
СТРАХУВАННЯ ТА ФОНДОВИЙ РИНОК»

Полтава 2026

УДК 65.012.32 (07)

Методичні рекомендації до підготовки та захисту кваліфікаційної роботи для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». Полтава: Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2026. 48 с.

Укладачі:
Онищенко С.В., доктор економічних наук, професор; Свистун Л.А., кандидат економічних наук, доцент; Маслій О.А., кандидат економічних наук, доцент.

Відповідальний за випуск: Свистун Л.А., завідувач кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування, кандидат економічних наук, доцент.

Рецензент: Чичкало-Кондрацька І.Б., д.е.н., професор, завідувач кафедри міжнародних економічних відносин та туризму.

У методичних вказівках надано загальні положення й рекомендації щодо виконання кваліфікаційної кваліфікаційної роботи, вимоги до її структури, технічного оформлення та процедури захисту.

Призначені для здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»

Затверджено навчально-методичною комісією Навчально-наукового інституту фінансів, економіки, управління та права від 28.08.2026 р., протокол № 1

52.01.06.01

© Онищенко С.В., Свистун Л.А., Маслій О.А., 2026 р.
© Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2026 р.

ЗМІСТ

1. Загальні положення …… 4

2. Організаційні аспекти написання кваліфікаційної роботи…….. 7

2.1. Послідовність написання кваліфікаційної роботи……... 8

2.2. Вибір теми кваліфікаційної роботи…….. 10

2.3. Керівництво кваліфікаційною роботою……... 11

2.4. Дотримання вимог академічної доброчесності під час написання кваліфікаційної роботи…… 11

3. Зміст та структура кваліфікаційної роботи …… 16

4. Вимоги до обсягу кваліфікаційної роботи ……..……... 23

5. Вимоги до оформлення кваліфікаційної роботи…… 24

5.1. Вимоги до оформлення рисунків та таблиць…….. 25

5.2. Вимоги до оформлення формул……..……. 26

6. Захист кваліфікаційної роботи ……..……..……. 26

7. Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи …….……. 29

8. Список використаних джерел……. 31

Додатки ……... 33

1. ЗАГАЛЬНІ ПОЛОЖЕННЯ

Кваліфікаційна робота *– це самостійна робота дослідного характеру, що синтезує підсумок теоретичної й практичної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».*

Кваліфікаційна робота передбачає розв'язання складної задачі або проблеми у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог. Кваліфікаційна робота спрямована на підтвердження досягнення здобувачем програмних результатів навчання та сформованості загальних і спеціальних компетентностей, визначених освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування».

Підготовка та публічний захист кваліфікаційної роботи є завершальним етапом навчання за освітньо-професійною програмою та формою підсумкової атестації здобувача вищої освіти, що має засвідчити здатність здобувача застосовувати теоретичні знання, практичні навички, сучасні дослідницькі й аналітичні методи та інструменти для розв'язання складних професійних завдань і проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. За результатами дослідження та в ході публічного захисту здобувач має продемонструвати вміння обґрунтовувати управлінські рішення та розробляти практичні рекомендації щодо розв'язання актуальних проблем у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку в умовах нестабільного бізнес-середовища на безпекових засадах та засадах сталого розвитку.

Вимоги до кваліфікаційної роботи розроблено з урахуванням Закону України «Про вищу освіту», Закону України «Про академічну доброчесність», стандарту вищої освіти України, Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Політики щодо формування, забезпечення та популяризації академічної доброчесності в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Політики використання штучного інтелекту в освітньому процесі та науковій діяльності Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Порядку подання академічних творів та навчальних робіт для перевірки на дотримання академічної доброчесності, Положення про екзаменаційну комісію в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», змісту освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D2 Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок галузі знань D Бізнес, адміністрування та право.

Кваліфікаційна робота має бути завершеною самостійною роботою дослідного характеру, в якій за результатами виконання здобувачем досліджень

сформульовано та обґрунтовано положення, сукупність яких можна класифікувати як теоретичне обґрунтування вирішення важливого науково-практичного завдання у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку. Кваліфікаційна робота повинна мати внутрішню єдність і цільність, відображати хід і результати розроблення вибраної теми. Тема кваліфікаційної роботи має бути актуальною та відповідати сучасному рівню розвитку науки.

Рівень підготовки, зміст і структура кваліфікаційної роботи мають відповідати змісту підготовки за спеціальністю D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

Кваліфікаційна робота передбачає самостійну творчу працю здобувача. За всі прийняті у роботі будь-які рішення та достовірність всіх розрахунків відповідає її автор.

Підготовка кваліфікаційної роботи має показати вміння здобувача:

- використовувати набуті в процесі навчання теоретичні знання й практичні навички для вирішення певного професійного завдання;
- аналізувати наукові джерела;
- обґрунтовано використовувати статистичний та графічний матеріал, вітчизняний та міжнародний досвід з досліджуваної тематики;
- узагальнювати матеріали й застосовувати сучасні методи, методики, технології фінансової науки та інструментарій антикризового управління при вирішенні поставленого завдання;
- розробляти практичні рекомендації щодо розв’язання обраної проблеми дослідження в умовах ризику та невизначеності на безпекових засадах та засадах сталого розвитку.

У результаті виконання кваліфікаційної роботи здобувач отримує наступні компетенції:

ІК. Здатність розв’язувати складні задачі і проблеми у професійній діяльності або у процесі навчання у сфері фінансів, банківської справи та страхування, що передбачає проведення досліджень та/або здійснення інновацій та характеризується невизначеністю умов і вимог.

ЗК1. Здатність до абстрактного мислення, аналізу та синтезу.

ЗК2. Здатність спілкуватися іноземною мовою.

ЗК3. Здатність проведення досліджень на відповідному рівні.

ЗК4. Вміння виявляти, ставити та вирішувати проблеми.

ЗК9. Здатність діяти на основі етичних міркувань (мотивів).

СК1. Здатність використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

СК2. Здатність використовувати теоретичний та методичний інструментарій для діагностики і моделювання фінансової діяльності суб’єктів господарювання.

СК4. Здатність оцінювати дієвість наукового, аналітичного і методичного інструментарію для обґрунтування управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК7. Здатність до пошуку, використання та інтерпретації інформації, необхідної для вирішення професійних і наукових завдань у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК9. Здатність розробляти технічні завдання для проектування інформаційних систем у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

СК10. Здатність застосовувати теоретичні знання, практичні навички та інструментарій антикризового управління для оцінювання, забезпечення та підвищення рівня фінансової безпеки в умовах ризиків і загроз.

Це дозволяє сформувати наступні програмні результати навчання:

ПР01. Використовувати фундаментальні закономірності розвитку фінансів, банківської справи та страхування у поєднанні з дослідницькими і управлінськими інструментами для здійснення професійної та наукової діяльності.

ПР02. Знати на рівні новітніх досягнень основні концепції і методології наукового пізнання у сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР03. Здійснювати адаптацію та модифікацію існуючих наукових підходів і методів до конкретних ситуацій професійної діяльності.

ПР04. Відшуковувати, обробляти, систематизувати та аналізувати інформацію, необхідну для вирішення професійних та наукових завдань в сфері фінансів, банківської справи та страхування.

ПР05. Вільно спілкуватися іноземною мовою усно і письмово з професійних та наукових питань, презентувати і обговорювати результати досліджень.

ПР06. Доступно і аргументовано представляти результати досліджень усно і письмово, брати участь у фахових дискусіях.

ПР07. Вирішувати етичні дилеми з опорою на норми закону, етичні принципи та загальнолюдські цінності.

ПР10. Здійснювати діагностику і моделювання фінансової діяльності суб’єктів господарювання.

ПР12. Обґрунтувати вибір варіантів управлінських рішень у сфері фінансів, банківської справи та страхування й оцінювати їх ефективність з урахуванням цілей, наявних обмежень, законодавчих та етичних аспектів.

ПР14. Вміти застосовувати теоретичні знання, практичні навички та інструментарій антикризового управління для оцінювання, забезпечення та підвищення рівня фінансової безпеки в умовах ризиків і загроз.

Публічний захист кваліфікаційної роботи – це основна форма перевірки професійної підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти та контролю інтегрованих знань, вмінь, навичок, набутих ними в процесі навчання.

Метою методичних рекомендацій є надання здобувачам вищої освіти допомоги в організації роботи з підготовки та публічного захисту кваліфікаційної роботи. У методичних рекомендаціях викладено основні вимоги до послідовності виконання кваліфікаційної роботи, її змістового наповнення, оформлення, дотримання вимог академічної доброчесності та процедури публічного захисту.

2. ОРГАНІЗАЦІЙНІ АСПЕКТИ НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

При підготовці кваліфікаційної роботи здобувач має дотримуватися ***таких вимог***:

1) кваліфікаційна робота виконується державною мовою України;

2) кваліфікаційна робота готується індивідуально під керівництвом викладача на завершальному етапі навчання. При необхідності кілька робіт, що становлять складові однієї комплексної теми, можуть бути об'єднані одною назвою і становити собою окремі складові комплексної кваліфікаційної роботи, але кожна частина комплексної кваліфікаційної роботи є кваліфікаційною роботою одного здобувача;

3) кваліфікаційна робота передбачає виклад теоретичних положень щодо вирішуваного завдання, виконання досліджень з описом дослідницького інструментарію, розроблення відповідних пропозицій та рекомендацій;

4) кваліфікаційна робота має відобразити вміння здобувача стисло, логічно та аргументовано викладати матеріал. Текст має бути без граматичних та стилістичних помилок, а оформлення – відповідати вимогам, що ставляться до кваліфікаційних робіт;

5) при написанні кваліфікаційної роботи здобувач зобов'язаний дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності;

6) кваліфікаційна робота повинна містити достовірну інформацію та не має містити сфабрикованої чи сфальсифікованої автором інформації. У разі наведення припущень чи недоведених тверджень про це має бути зазначено в кваліфікаційній роботі;

7) якщо в кваліфікаційній роботі використані результати інтелектуальної творчої діяльності (текст, зображення, ідея, розробка, твердження, відомості тощо) іншої особи, про це має бути зазначено безпосередньо в кваліфікаційній роботі з посиланням на відповідне джерело інформації та/або відповідного автора;

8) використання у кваліфікаційній роботі технологій штучного інтелекту (ШІ) для автоматичного створення тексту, розрахунків, рисунків, висновків, рекомендацій, які не є результатом особистої праці здобувача, заборонено;

9) технології штучного інтелекту можуть застосовуватися при підготовці кваліфікаційної роботи для пошуку та аналізу наукових джерел, пошуку й опрацювання статистичних даних, аналізу та візуалізації даних, побудови статистичних і математичних моделей, моделювання, автоматизації рутинних завдань, підготовки та редагування тексту за умови критичного оцінювання достовірності отриманих результатів та відповідальності здобувача за результати дослідження із обов'язковим зазначенням безпосередньо в роботі інструментів, моделі ШІ та способу його використання;

10) кваліфікаційна робота підлягає обов'язковій перевірці на наявність ознак порушення академічної доброчесності. Встановлення факту порушення академічної доброчесності в кваліфікаційній роботі є підставою для відмови у присудженні ступеня вищої освіти «магістр»;

11) запропоновані у роботі рішення і рекомендації щодо вирішення поставленого завдання науково-практичного характеру мають бути аргументованими, критично оціненими і, за можливістю, підтверджені оцінками економічного і соціального ефекту;

12) кваліфікаційна робота може містити відомості про практичне використання рекомендацій, а також про використання її матеріалів здобувачем для виступів на науково-практичних конференціях та в опублікованих наукових працях;

13) здобувач несе особисту відповідальність за прийняті рішення, правильність виконаних розрахунків, якість виконання та оформлення роботи, а також за вчасність її завершення;

14) виклад матеріалу ведеться від третьої особи, необхідно слідкувати за тим, щоб виклад було зроблено в одному часі;

15) кваліфікаційна робота оформляється в одному екземплярі і тиражування її заборонено;

16) відповідальність за виконання затвердженого календарного графіка підготовки кваліфікаційної роботи покладається безпосередньо на здобувача.

2.1. ПОСЛІДОВНІСТЬ НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Виконання кваліфікаційної роботи розпочинається з вибору теми та керівника серед науково-педагогічних працівників кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування, що є найбільш компетентними за відповідним напрямом дослідження.

Після вибору теми та її погодження з керівником здобувач звертається письмово до завідувача кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування з заявою про вибір теми та призначення керівника. Зразок заяви подано у *додатку А*.

Теми кваліфікаційних робіт здобувачів та кандидатури керівників обговорюються і затверджуються на засіданні кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування. За результатами обговорення тем завідувач кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування подає списки вибраних здобувачами тем кваліфікаційних робіт, а також дані про керівників до Департаменту забезпечення якості вищої освіти університету, який готує проєкт наказу ректора університету про затвердження тем кваліфікаційних робіт та призначення керівників.

Відповідно до теми кваліфікаційної роботи кожний здобувач отримує затверджене індивідуальне завдання на виконання роботи з календарним графіком підготовки роботи. Форма завдання щорічно затверджується на кафедрі фінансів, банківського бізнесу та оподаткування.

Згідно з отриманим завданням здобувач спільно з керівником визначає мету й завдання дослідження, формує план кваліфікаційної роботи та узгоджує послідовність її підготовки відповідно до календарного графіка, затвердженого кафедрою фінансів, банківського бізнесу та оподаткування.

Подальша робота передбачає опрацювання наукових джерел і нормативно-правових актів за обраною тематикою, збирання та систематизацію необхідної інформації, проведення аналітичного дослідження, обґрунтування отриманих результатів і формулювання висновків та практичних рекомендацій. У процесі підготовки здобувач дотримується встановлених термінів, консультується з керівником і враховує його зауваження та рекомендації.

При написанні кваліфікаційної роботи здобувач повинен дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності. Кваліфікаційна робота підлягає обов'язковій перевірці на наявність ознак порушення академічної доброчесності. Для цього здобувач подає остаточний варіант кваліфікаційної роботи, оформлений відповідно до встановлених вимог, керівнику роботи в електронній формі на етапі допуску до захисту але **не пізніше ніж за два тижні** до захисту кваліфікаційної роботи.

Керівник роботи надсилає кваліфікаційну роботу фахівцю відділу аналізу інноваційної діяльності та інтелектуальної власності Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка». За результатами перевірки антиплагіатною системою формується звіт подібності. Керівник роботи здійснює експертну оцінку кваліфікаційної роботи з урахуванням звіту подібності та робить висновок про наявність або відсутність ознак порушення академічної доброчесності у кваліфікаційній роботі. Встановлення факту порушення академічної доброчесності в кваліфікаційній роботі є підставою для відмови у присудженні ступеня вищої освіти «магістр». Висновок керівника роботи додається до кваліфікаційної роботи разом із довідкою про результати перевірки.

Кваліфікаційна робота допускається до захисту з урахуванням експертної оцінки керівника роботи щодо відсутності ознак порушень академічної доброчесності та за результатами успішного проходження нормоконтролю. До захисту кваліфікаційної роботи здобувачам рекомендовано апробувати результати дослідження на конференції або опублікувати статтю у фаховому виданні.

Підготовлену й оформлену кваліфікаційну роботу, допущену до захисту, підписують здобувач, керівник роботи, відповідальний від кафедри за нормоконтроль та завідуючий кафедрою фінансів, банківського бізнесу та оподаткування. Завдання на кваліфікаційну роботу, видане здобувачеві на початку її підготовки, після завершення роботи заповнюється відмітками про виконання встановлених етапів, підписується науковим керівником, консультантами та здобувачем і підшивається до роботи після титульної сторінки.

Представлена до захисту кваліфікаційна робота має супроводжуватися відгуком керівника та зовнішньою рецензією. До рецензування кваліфікаційних робіт залучаються провідні спеціалісти підприємств та установ.

Тексти прийнятих до захисту кваліфікаційних робіт, підписані кваліфікованим електронним підписом здобувача, оприлюднюються до їх захисту у машинозчитувальному форматі **в електронному репозитарії** Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

2.2. ВИБІР ТЕМИ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Тематика кваліфікаційних робіт формується кафедрою фінансів, банківського бізнесу та оподаткування, яка забезпечує реалізацію освітньо-професійної програми «Фінанси, банківська справа та страхування» підготовки здобувачів другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». Тематика робіт має проблемно-практичну спрямованість. При формуванні тематики кваліфікаційних робіт ураховуються професійне спрямування підготовки магістрів за спеціальністю D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок», зміст навчальних планів підготовки здобувачів, а також пропозицій та потреби підприємств, організацій, установ, закладів освіти, зокрема й тих, що направили здобувача на навчання.

Здобувачу вищої освіти надається право обрати тему кваліфікаційної роботи з переліку рекомендованої тематики кваліфікаційних робіт, затвердженого кафедрою фінансів, банківського бізнесу та оподаткування за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування», або запропонувати свою відповідно до наукових інтересів здобувача та/або особливостей його майбутньої професійної діяльності з обґрунтуванням доцільності її розроблення.

Рекомендовану тематику кваліфікаційних робіт за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» подано у *додатку Б.* Для забезпечення відповідності тематики робіт сучасним вимогам перелік рекомендованих тем щороку переглядається та затверджується на засіданні кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування.

Тема роботи обирається здобувачем відповідно до проблемно-практичної спрямованості власних науково-дослідницьких інтересів згідно з переліком затверджених тем, за погодженням з керівником кваліфікаційної роботи.

Основними критеріями, якими потрібно керуватися при виборі теми кваліфікаційної роботи, є:

- відповідність теми базі переддипломної практики здобувача;
- доцільність виконання з позиції актуальності для української фінансової системи, управлінської науки та практики;
- наукова ємність;
- наявність наукової бази, можливість отримання і опрацювання експериментального матеріалу;
- наявність власних напрацювань;
- перспективи професійної орієнтації;
- відповідність теми науковим перевагам здобувача.

Термін вибору здобувачами теми визначається графіком виконання кваліфікаційної роботи, який розробляється на кафедрі фінансів, банківського бізнесу та оподаткування відповідно з графіком навчання здобувачів, і затверджується на засіданні кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування. Здобувачі зобов’язані чітко дотримуватися графіка виконання кваліфікаційної роботи.

2.3. КЕРІВНИЦТВО КВАЛІФІКАЦІЙНОЮ РОБОТОЮ

Кожному здобувачу з числа провідних викладачів кафедри, що мають досвід керівництва підготовкою кваліфікаційних робіт, призначається керівник кваліфікаційної роботи, наукові інтереси якого відповідають обраному напряму дослідження здобувача.

Керівник кваліфікаційної роботи:

- формує разом із здобувачем завдання на кваліфікаційну роботу;
- конкретизує мету та завдання досліджень;
- надає здобувачу допомогу в розробці плану кваліфікаційної роботи;
- контролює виконання календарного графіку підготовки кваліфікаційної роботи;
- аналізує та контролює організацію самостійної роботи здобувача;
- рекомендує здобувачу необхідну основну літературу, інструктивні, довідкові матеріали, інші джерела інформації для опрацювання теми роботи;
- проводить систематичні, передбачені графіком, консультації;
- контролює і перевіряє виконання роботи в цілому та по частинах;
- здійснює експертну оцінку кваліфікаційної роботи з урахуванням звіту подібності за результатами її перевірки антиплагіатною системою та робить висновок про наявність або відсутність ознак порушення академічної доброчесності у кваліфікаційній роботі;
- надає консультації щодо оформлення роботи, підготовки доповіді та презентаційного матеріалу на захист.

У термін, визначений графіком підготовки кваліфікаційної роботи, але не рідше одного разу на місяць, здобувач зобов’язаний звітувати про виконану роботу перед своїм керівником, який на підставі аналізу проведеної роботи та виконання календарного графіку фіксує ступінь планомірності роботи. При невиконанні здобувачем графіка підготовки кваліфікаційної роботи керівник повідомляє про це завідуючого кафедрою і приймає необхідні міри для виправлення положення.

Консультації керівника мають рекомендаційний характер. Керівник лише застерігає здобувача від допущення грубих помилок. Здобувач при вирішенні окремих питань має виявити повну самостійність.

2.4. ДОТРИМАННЯ ВИМОГ АКАДЕМІЧНОЇ ДОБРОЧЕСНОСТІ ПІД ЧАС НАПИСАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

При написанні кваліфікаційної роботи здобувач вищої освіти повинен дотримуватися цінностей, принципів і правил академічної доброчесності відповідно до Закону України «Про академічну доброчесність» та Політики щодо формування, забезпечення та популяризації академічної доброчесності в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

Академічна доброчесність – це сукупність цінностей, принципів і заснованих на них правил, якими мають керуватися суб’єкти академічної діяльності під час провадження такої діяльності.

Дотримання академічної доброчесності здобувачами вищої освіти при виконанні кваліфікаційної роботи передбачає:

− самостійне виконання індивідуального завдання кваліфікаційної роботи під керівництвом викладача, крім випадків, якщо його виконання передбачає участь декількох осіб, зокрема при виконанні комплексної кваліфікаційної роботи (для осіб з особливими освітніми потребами ця вимога застосовується з урахуванням їх індивідуальних потреб і можливостей);

− посилання на джерела інформації в разі використання у кваліфікаційній роботі ідей, розробок, тверджень, відомостей інших осіб;

− дотримання норм законодавства про авторське право і суміжні права;

− надання достовірної інформації про результати власної навчальної (наукової, творчої) діяльності, використані методики досліджень і джерела інформації.

Якщо у кваліфікаційній роботі використані результати інтелектуальної творчої діяльності (текст, зображення, ідея, розробка, твердження, відомості, думка тощо) іншої особи, про це має бути зазначено безпосередньо у кваліфікаційній роботі з посиланням на відповідне джерело інформації та/або відповідного автора у місці згадування. Посилання здійснюється у спосіб, що дає змогу виокремити внесок здобувача в кваліфікаційній роботі серед результатів інтелектуальної творчої діяльності інших осіб.

Кваліфікаційна робота повинна містити достовірну інформацію та не має містити сфабрикованої чи сфальсифікованої здобувачем інформації. У разі наведення припущень чи недоведених тверджень про це має бути зазначено у кваліфікаційній роботі.

У разі використання здобувачем у кваліфікаційній роботі власних раніше опублікованих наукових результатів (частково або повністю) про це обов’язково зазначається у кваліфікаційній роботі з посиланням на попередню публікацію.

Використання здобувачами вищої освіти при виконанні кваліфікаційної роботи технологій штучного інтелекту, зокрема генеративних систем, допускається за умови дотримання принципів академічної доброчесності та вимог, установлених для виконання відповідного навчального завдання.

Сам факт використання інструментів штучного інтелекту не є порушенням академічної доброчесності. Водночас здобувач несе відповідальність за зміст, достовірність, самостійність і якість результату, поданого ним як власна кваліфікаційна робота. Використання ШІ для автоматичного створення кваліфікаційної роботи, що не є результатом особистої праці здобувача, заборонено.

Під час використання інструментів штучного інтелекту здобувач освіти зобов’язаний:

− використовувати ШІ лише в межах, дозволених нормативними документами Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»;

− критично оцінювати результати, отримані за допомогою систем штучного інтелекту;

− перевіряти достовірність фактів, статистичних даних, нормативних положень, наукових тверджень, цитат і бібліографічних посилань, запропонованих системою ШІ;

− не використовувати вигадані або неперевірені джерела інформації, посилання, цитати чи результати, згенеровані системою ШІ;

− не подавати повністю або частково згенерований системою ШІ матеріал як результат власної самостійної роботи, якщо умовами завдання передбачено самостійне виконання без використання таких інструментів;

− зазначати факт використання штучного інтелекту у випадках, коли його застосування суттєво вплинуло на зміст, структуру, результати або оформлення кваліфікаційної роботи та/або коли така вимога встановлена керівником роботи або університетом;

− не використовувати системи ШІ для фабрикації чи фальсифікації даних, результатів досліджень або іншої академічної інформації;

− дотримуватися вимог законодавства України у сфері авторського права і суміжних прав;

− не передавати до систем штучного інтелекту персональні дані, конфіденційну інформацію, матеріали з обмеженим доступом або іншу інформацію, використання якої може порушувати права та законні інтереси інших осіб;

− бути готовим пояснити зміст, методику виконання та результати роботи незалежно від використання інструментів штучного інтелекту.

Інструменти штучного інтелекту можуть використовуватися, зокрема, для пошуку ідей, структурування матеріалу, мовного редагування, перекладу, підготовки запитань для самоперевірки, допоміжного аналізу інформації та інших цілей, якщо це не суперечить умовам завдання кваліфікаційної роботи.

У разі використання у кваліфікаційній роботі інформації, згенерованої штучним інтелектом, здобувач зобов’язаний повідомити про це ***у вступі роботі*** при описі методів дослідження із зазначенням назви використаного інструменту, мети його використання, видів завдань, виконаних за допомогою ШІ, характеру використання результату та інформації про самостійне редагування або доопрацювання результату відповідно до Політики використання штучного інтелекту в освітньому процесі та науковій діяльності Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка».

Зразок опису інформації про використання штучного інтелекту у кваліфікаційній роботі:

Під час виконання кваліфікаційної роботи використано інструмент штучного інтелекту [назва системи] з метою [зазначити мету використання]. Результати роботи, фактичні дані, розрахунки, висновки та використані джерела перевірено автором роботи. Відповідальність за остаточний зміст роботи несе здобувач освіти.

У кваліфікаційній роботі забороняється використання вигаданих або неперевірених бібліографічних посилань, цитат, DOI, назв публікацій, авторів, нормативних документів та інших джерел, згенерованих ШІ, без перевірки їх існування та відповідності першоджерелу.

Недоброчесне використання у кваліфікаційній роботі результатів, згенерованих ШІ, без належного повідомлення про це або його використання із порушенням встановлених університетом правил є порушенням принципів академічної доброчесності та етики досліджень.

Порушенням академічної доброчесності при виконанні кваліфікаційної роботи є:

− *академічний плагіат* – оприлюднення (частково або повністю) наукових (творчих) результатів, отриманих іншими особами, як результатів власного дослідження (творчості) та/або відтворення опублікованих текстів (оприлюднених творів) інших авторів без зазначення авторства;

− *самоплагіат* – оприлюднення (частково або повністю) власних, раніше опублікованих наукових результатів як нових наукових результатів;

− *фабрикація* – вигадування даних чи фактів, що використовують в освітньому процесі або наукових дослідженнях;

− *фальсифікація* – свідома зміна чи модифікація вже наявних даних, що стосуються освітнього процесу чи наукових досліджень;

− *списування* – виконання письмових робіт із залученням зовнішніх джерел інформації, крім дозволених для використання;

− *обман* – надання завідомо неправдивої інформації щодо власної освітньої (наукової, творчої) діяльності чи організації освітнього процесу;

− *неправомірна вигода* – грошові кошти або інше майно, переваги, пільги, послуги матеріального або нематеріального характеру, що їх обіцяють, пропонують, надають або одержують безоплатно чи за ціною, нижчою за мінімальну ринкову, без законних на те підстав, що призводить на необ'єктивності оцінювання;

− *хабарництво* – надання (отримання) учасником освітнього процесу чи пропозиція щодо надання (отримання) коштів, майна, послуг, пільг чи будь-яких інших благ матеріального або нематеріального характеру з метою отримання неправомірної переваги в освітньому процесі, яке призводить на необ'єктивності оцінювання;

− *необ'єктивне оцінювання* – свідоме завищення або заниження оцінки результатів навчання здобувачів вищої освіти.

У кваліфікаційній роботі не може бути академічного плагіату, фабрикації та фальсифікації. Будь-які форми запозичення раніше отриманих наукових результатів без посилання на автора і джерело запозичення, цитування без посилання на відповідне наукове дослідження не припустимі.

Кваліфікаційна робота підлягає обов'язковій перевірці на предмет наявності ознак порушення академічної доброчесності згідно з Порядком подання академічних творів та навчальних робіт для перевірки на дотримання

академічної доброчесності, затвердженим Рішенням Вченої ради Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» від 07.07.2026 року.

Перевірка кваліфікаційних робіт на предмет наявності ознак порушення академічної доброчесності включає такі процедури:

1) здобувач вищої освіти подає остаточний варіант кваліфікаційної роботи керівнику роботи в електронній формі у форматі PDF з можливістю текстового пошуку або у форматах DOC, DOCX на етапі допуску до захисту але ***не пізніше ніж за два тижні до захисту кваліфікаційної роботи***;

2) керівник роботи не пізніше наступного дня з дня отримання кваліфікаційної роботи в електронній формі надсилає її фахівцю відділу аналізу інноваційної діяльності та інтелектуальної власності університету, який завантажує кваліфікаційну роботу до антиплагіатної системи і протягом двох робочих днів з дня її отримання здійснює перевірку та генерує звіт подібності;

3) за результатами перевірки антиплагіатною системою формується звіт подібності, який зберігається в електронній формі в антиплагіатній системі та надсилається керівнику роботи не пізніше наступного дня від дати формування звіту в антиплагіатній системі;

4) керівник роботи здійснює експертну оцінку кваліфікаційної роботи з урахуванням звіту подібності та робить висновок про наявність або відсутність ознак порушення академічної доброчесності у кваліфікаційній роботі. У разі виникнення обґрунтованих сумнівів щодо дотримання вимог академічної доброчесності особі забезпечується можливість надати пояснення, матеріали щодо характеру та обсягу використання ШІ, докази авторського внеску та інші матеріали, що мають значення для розгляду;

5) висновок керівника заслуховується та затверджується на засіданні кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування у вигляді рішення щодо допуску до захисту, відправку матеріалів на доопрацювання з можливістю повторного подання керівнику роботи або відхилення без права подальшого розгляду.

У разі якщо за результатами експертної оцінки та з урахуванням пояснень здобувача керівник роботи формує висновок про наявність ознак порушень академічної доброчесності керівник роботи, як уповноважена особа, передає кваліфікаційну роботу, звіт подібності, довідку про результати перевірки та власний висновок Комісії з академічної доброчесності та уповноважених осіб Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» для встановлення факту вчинення здобувачем порушення академічної доброчесності в кваліфікаційній роботі.

Застосування заходів академічної відповідальності здійснюється з дотриманням установленої процедури, принципів об’єктивності, неупередженості, пропорційності та права особи на захист і оскарження рішення у визначеному порядку.

Здобувач, щодо якого розглядається повідомлення про порушення академічної доброчесності, вважається доброчесним, доки факт порушення ним

академічної доброчесності не буде встановлено Комісією з питань академічної доброчесності та уповноважених осіб Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» у визначеному порядку (принцип презумпції академічної доброчесності).

Встановлення факту порушення академічної доброчесності в кваліфікаційній роботі Комісією з питань академічної доброчесності та уповноважених осіб Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» є підставою для відмови у присудженні ступеня вищої освіти «магістр». Рішення про відмову у присудженні освітньої кваліфікації ухвалює екзаменаційна комісія.

3. ЗМІСТ ТА СТРУКТУРА КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Кваліфікаційна робота за спрямованістю є *проблемно-орієнтованою* роботою, зміст якої має розкрити шляхи та способи вирішення визначеного наукового завдання та показати, в який спосіб пропоноване рішення може знайти використання на практиці. Завдання, що має бути вирішеним у кваліфікаційній роботі, може мати науково-практичний або практичний характер. Практичний аспект результатів роботи має бути представлений у формі рекомендацій, методик тощо.

Кваліфікаційна робота виконується на основі результатів переддипломної практики.

Кваліфікаційні ознаки кваліфікаційної роботи:

– об’єкт дослідження – процес або явище, що зумовлюють виникнення проблемної ситуації, вияви якої мають місце стосовно вибраного об’єкта;

– предмет дослідження – частина об’єкта дослідження, на яку має бути спрямована основна увага здобувача, оскільки предмет дослідження визначає тему кваліфікаційної роботи.

Об’єкт і предмет дослідження співвідносяться між собою як загальне і часткове.

Мета кваліфікаційної роботи полягає у вирішенні конкретного завдання науково-практичного або практичного характеру у фінансовій сфері та рекомендацій з впровадження отриманих результатів дослідження.

Мета дослідження має розглядатись як модель майбутнього результату роботи і має бути пов’язаною з її темою.

Основними ***завданнями*** підготовки кваліфікаційної роботи є такі:

Завдання навчального спрямування:

– поглиблення, систематизація, закріплення здобувачем теоретичних і практичних знань, вироблення вміння застосовувати їх під час вирішення складних практичних завдань;

– закріплення володіння системним підходом, сучасною методологією, методичним апаратом, інструментарієм і технологічними прийомами обґрунтування управлінських рішень, впровадження рекомендацій на реальних

об’єктах (виробничих підприємствах, фінансово-кредитних та інших установах і організаціях різних форм власності та підпорядкування), що відповідають профілю спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок».

Завдання науково-дослідного спрямування:

– здобуття та поглиблення навичок самостійної роботи з науковими, методичними, законодавчими та інструктивними матеріалами;

– розвиток умінь у проведенні наукового пошуку й узагальненні різних методичних підходів і концепцій;

– пошук і розвиток сучасних наукових досягнень фінансової науки, розвиток уміння їх самостійно застосовувати у процесі вирішення складних задач і проблем в процесі професійної діяльності у сфері фінансів, банківської справи та страхування;

– визначення потенційного впливу результатів дослідження на досягнення цілей сталого розвитку.

Завдання оціночного спрямування:

– виявлення здібностей здобувача підбирати, систематизувати й аналізувати необхідну інформацію про діяльність об’єкта дослідження, проводити його фінансову діагностику;

– виявлення вміння здобувача застосувати набуті знання при розв’язанні конкретних завдань на реальних об’єктах, що відповідають профілю спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»;

– підготовка доповіді та наочних матеріалів (презентації), що передають основний зміст роботи і пропозиції здобувача, з подальшим їх публічним захистом;

– оцінка ступеня підготовки здобувача до самостійної практичної діяльності в умовах невизначеності зовнішнього і внутрішнього середовища та підвищених ризиків й присвоєння йому відповідної кваліфікації.

Підготовка кваліфікаційної роботи повинна продемонструвати вміння здобувача:

– використовувати здобуті в процесі навчання теоретичні знання та практичні навички для розв’язання певних проблем у сфері фінансів, банківської справи та страхування на безпекових засадах та засадах сталого розвитку;

– аналізувати наукову, соціально-економічну інформацію, документацію первинної, поточної, статистичної та фінансової звітності;

– узагальнювати вітчизняний і закордонний досвід, застосовувати сучасний інструментарій наукових досліджень у сфері фінансів, банківської справи та страхування, самостійно приймати раціональні рішення, використовуючи сучасні інформаційні технології, засоби комунікації та прикладні комп’ютерні програми.

Виконання кваліфікаційної роботи передбачає:

– визначення об’єкта, предмета, мети дослідження та завдань, що спрямовані на її досягнення;

– опис стану дослідження вибраного завдання в спеціальній літературі, визначення проблемних областей, що існують;

– вибір інструментарію (методів, способів, прийомів тощо) дослідження;

– аналіз та інтерпретацію фактів, виявлених у процесі дослідження щодо об’єкта, пояснення об’єктивних та суб’єктивних причин, що зумовлюють факти чи ситуації у сфері фінансів, банківської справи та страхування;

– опис варіантів вирішення поставленого завдання;

– розроблення рекомендацій щодо вирішення поставленого завдання на безпекових засадах та засадах сталого розвитку;

– формулювання науково-практичних висновків;

– використання комп’ютерної техніки, пакетів прикладних програм, засобів презентації виконаної роботи;

– забезпечення дотримання норм чинного законодавства, інструктивно-методичних матеріалів, вимог стандарту вищої освіти.

Структура кваліфікаційної роботи. Кваліфікаційна робота складається із:

– титульної сторінки;
– завдання на кваліфікаційну роботу;
– анотації;
– змісту;
– вступу;
– основної частини;
– висновків;
– списку використаних джерел;
– додатків.

Титульна сторінка є першою сторінкою кваліфікаційної роботи і оформлюється відповідно до вимог закладу вищої освіти (зразок титульної сторінки подано в *додаток В*).

Завдання на кваліфікаційну роботу містить розгорнутий зміст (план) роботи, календарний графік виконання роботи. Завдання затверджується керівником кваліфікаційної роботи та завідувачем кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування. Після завершення роботи завдання заповнюється відмітками про виконання встановлених етапів, підписується науковим керівником, консультантами та здобувачем і підшивається до роботи після титульної сторінки.

Анотація кваліфікаційної роботи, яка містить загальну характеристику кваліфікаційної роботи (інформацію щодо обсягу кваліфікаційної роботи у сторінках, її структури, кількості таблиць, ілюстрацій, використаних джерел, додатків) та стислий виклад основного змісту (за розділами), висновки.

Обсяг анотації – до 2-х сторінок з одиничним інтервалом та нумерацією сторінок окремо від нумерації сторінок кваліфікаційної роботи, у анотації зазначається прізвище та ініціали студента, назва кваліфікаційної роботи, основний зміст та результати дослідження. Ключові слова (слова специфічної термінології за темою, які найчастіше зустрічаються у кваліфікаційній роботі) наводяться у називному відмінку. Кількість ключових слів – 5-7. Анотація подається українською та однією з іноземних мов (переважно – англійською) і розміщується на окремому аркуші разом з ключовими словами (зразок анотації подано в *додатку Г*).

Зміст кваліфікаційної роботи визначається її темою і відображається в плані, що затверджується керівником роботи, розміщується безпосередньо після анотації, починаючи з нової сторінки. Зміст включає: вступ; послідовно перелічені назви усіх розділів і підрозділів; висновки; список використаних джерел; додатки (зразок змісту подано в *додатку Д*).

У вступі кваліфікаційної роботи зазначаються проблема, що потребує вирішення, ступінь її дослідження; обґрунтовується актуальність обраної теми, мета і завдання; формуються об'єкт і предмет дослідження, елементи наукової новизни, практична значущість, методи наукових досліджень, інформація про використання технологій штучного інтелекту при виконанні кваліфікаційної роботи (у разі їх використання), апробація результатів. Обсяг вступу, як правило, не повинен перевищувати 2-3 сторінки.

Актуальність теми подається у вигляді критичного аналізу та напрямів розв'язання проблеми, обґрунтування необхідності досліджень для підприємств, організацій та установ.

Мета та завдання роботи повинні бути чітко сформульованими та відображати тематику дослідження.

Об'єкт дослідження кваліфікаційної роботи – це процес або явище, що створює проблемну ситуацію і обрані для вивчення. Предметом дослідження кваліфікаційної роботи є соціально-економічні закономірності функціонування та розвитку об'єкта, різноманітні його якості, властивості, тощо. Предмет дослідження міститься в межах об'єкта. Об'єкт і предмет як категорії наукового процесу співвідносяться між собою як загальне і часткове.

Методи досліджень – спосіб набуття достовірних наукових знань, умінь та практичних навичок у різних сферах діяльності.

Елементи наукової новизни повинні мати узагальнюючий характер і містити власні висновки та рекомендації здобувача з предмету дослідження.

Практична значущість повинна містити результати самостійно проведених досліджень, що можуть бути впроваджені в діяльність підприємств, установ, організацій.

Апробація результатів роботи має містити назви статей, тез доповідей, підготовлених за матеріалами роботи, виступи на науково-практичних конференціях.

ОСНОВНА ЧАСТИНА кваліфікаційної роботи складається з ***3-х розділів***. Робота має бути чітко структурована, кожен з розділів повинен мати не менше двох підрозділів. Наприкінці кожного розділу мають бути висновки (1-2 сторінки). Кожний розділ треба починати з нової сторінки. Розділи і підрозділи нумеруються арабськими цифрами.

У розділах кваліфікаційної роботи має бути вичерпно і повно викладено зміст власних досліджень здобувача відповідно до мети та завдань роботи.

РОЗДІЛ 1 *розкриває сутність вирішуваного у роботі завдання тобто* представляє об'єкт, предмет дослідження і містить постановку завдання, що має бути вирішено у кваліфікаційній роботі.

У першому розділі:

– розкриваються основні теоретичні положення щодо теми роботи;

– розкриваються сутність вирішуваного у роботі завдання, тобто описуються об'єкт, предмет дослідження, постановку завдання, що має бути вирішено у кваліфікаційній роботі;

– висвітлюється та аналізується інформаційні джерела (в тому числі і ті, які розповсюджуються через мережу Інтернет), нормативно-правове забезпечення вибраного об'єкта дослідження.

У розділі 1 проводиться огляд літератури з теми дослідження; окреслюються основні етапи розвитку наукової думки за вибраною темою; показується сучасний стан проблеми та висвітлюються питання, які ще не вирішено, або рішення яких має бути іншим. Бажано закінчити цей розділ коротким резюме щодо необхідності проведення досліджень у даній сфері. Важливо здійснити критичний аналіз наведеної інформації: кожне твердження, кожен цифровий матеріал, факт тощо мають бути проаналізовані з визначенням позитивних та негативних моментів. Має бути наведена власна авторська позиція щодо критично проаналізованої інформації та способів розв'язання виявлених проблем.

У першому розділі має бути обґрунтований вибір методичних підходів, які застосовуються в дослідженні проблеми, методів, засобів та інструментів, методик та моделей, що використовуватимуться здобувачем при розкритті теми. До таких методів належать: системний, функціональний, ситуаційний підхід, методи експертного оцінювання, кореляційно-регресивного, структурно-логічного аналізу, дескриптивний аналіз, методи статистичного аналізу, аналізу некількісних показників, метод графічного зображення аналітичних даних, порівняльного аналізу, аналізу беззбитковості та аналізу граничних витрат, пірамідальний аналіз тощо. Кожен з методів має одержати не тільки докладну характеристику, але й обґрунтування щодо його використання при проведенні конкретного дослідження.

Закінчується розділ короткими висновками до розділу, які розташовуються на тій же сторінці, де закінчується останній підрозділ, містять обґрунтування напрямів дослідження, що будуть проводитися у другому розділі роботи.

РОЗДІЛ 2 – дослідницько-аналітичний. Здобувач, використовуючи фактичний матеріал і зібрану інформацію, аналізує та розкриває зміст питань на прикладі конкретних підприємств, установ, організацій. Дослідження проблеми має здійснюватися на основі накопиченого і систематизованого матеріалу, групування та обробки даних, що дозволяє проводити кваліфікований аналіз, обґрунтовувати пропозиції у наступному розділі. Текст кваліфікаційної роботи слід підкріпити реальними документами підприємств (установ, організацій), що наводяться у додатках.

Аналітична частина кваліфікаційної роботи передбачає системне дослідження стану справ з проблемної ситуації на реальному об'єкті, що відповідає обраній темі, у вітчизняній практиці та за кордоном. Бажано встановити значення та місце проблеми, що розглядається, серед кола інших проблем, які стоять перед реальним об'єктом, на матеріалах якого виконано

кваліфікаційну роботу. При його виконанні здобувач повинен продемонструвати свої аналітико-контрольні компетенції у сфері фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку шляхом проведення ґрунтовного аналізу фактичного стану досліджуваної проблеми.

Виконуючи цей розділ, необхідно використовувати фактичні матеріали, зібрані під час проходження переддипломної практики. Ці матеріали повинні бути досить повними та достовірними, щоб на їх основі можна було проаналізувати стан справ, розкрити резерви і визначити шляхи їх використання, а також усунути виявлені недоліки в організації фінансових відносин.

Аналіз повинен виявити позитивні сторони та недоліки в організації фінансової діяльності, невикористані резерви. Результати аналізу є основою для розробки пропозицій щодо управлінських рішень та визначення шляхів і напрямів подолання наявних фінансових проблем.

Для дослідження стану, динаміки і структури різних фінансових явищ, впливу факторів на процеси та ефективність фінансової діяльності як інструменти наукового дослідження використовуються методи фінансового аналізу, теорії ймовірностей, методи детермінованого та стохастичного моделювання, фундаментального і технічного аналізу, оптимізації соціально-економічних процесів, а також пакети прикладних комп'ютерних програм, зокрема можливості аналізу даних у табличному процесорі Excel.

Розділ завершується короткими висновками, у яких узагальнюються основні тенденції динаміки розвитку, проблеми та недоліки в практичній діяльності реального об'єкта, основні причини їх виникнення та можливості усунення.

РОЗДІЛ 3 – проектно-рекомендаційний розділ, що містить декілька взаємопов'язаних підрозділів, в яких надано конкретні науково обґрунтовані пропозиції, проєкти інноваційного характеру щодо вдосконалення управління та підвищення ефективності діяльності підприємств, установ, організацій на безпекових засадах та засадах сталого розвитку. У цьому розділі розкривають також зміст і результати власних наукових досліджень, подаються конкретні методики і моделі.

Третій розділ спрямований на обґрунтування нових підходів до розв'язання проблемної ситуації, теоретичних, методичних і практичних рекомендацій, а також організаційних і фінансово-економічних заходів з усунення виявлених недоліків. Перевірка практичної значимості пропозицій повинна здійснюватися на альтернативних засадах, тобто необхідно висувати декілька можливих варіантів вирішення проблемної ситуації. Пропозиції щодо розв'язання проблемної ситуації можуть мати вигляд інструктивно-методичних матеріалів, економіко-організаційних, економіко-фінансових, соціально-фінансових, інноваційних, фінансово-технологічних заходів, економіко-математичних моделей, процедур. Має бути наведено чітке обґрунтування пропозицій, очікуваних результатів, їх потенційного впливу на досягнення цілей сталого розвитку, передумов практичного впровадження, вимог до формування необхідних фінансових, матеріальних та інших ресурсів з використанням методів імітаційного моделювання, прогнозування варіантів розвитку проблемної ситуації у майбутньому.

Приклад структури розділу 3.

Розділ 3. Розроблення програми ефективності використання фінансових ресурсів підприємства

4.1. Програмно-цільовий підхід до підвищення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства

4.2. Визначення критеріальних параметрів фінансово стійкої діяльності підприємства

4.3. Розробка програми забезпечення ефективності використання фінансових ресурсів підприємства

Рекомендації та пропозиції розділу 3 мають бути спрямовані на подолання суперечностей, проблем вибраного об'єкта, що виявлені за результатами дослідження. Розділ повинен містити графічний матеріал, що відображає пропозиції здобувача вищої освіти.

Закінчується розділ короткими висновками до розділу 3**.**

У висновках кваліфікаційної роботи підбиваються підсумки проведеного дослідження, наводяться одержані наукові та практичні результати, рекомендації щодо їх науково-практичного використання. Формулювання висновків повинно базуватися на матеріалах основної частини роботи відповідно до поставлених завдань. Для формулювання висновків та ґрунтовних пропозицій рекомендується апробація основних положень дослідження на наукових заходах. Обсяг висновків, як правило, не повинен перевищувати 3-4 сторінки.

СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ розміщується після загальних висновків до роботи. У списку має бути 50-70 джерел – монографії, статті, Закони України та підзаконні акти, Методичні рекомендації різноманітних відомств тощо. На кожне з джерел має бути посилання у тексті роботи (переважно у розділі 1). *З*разок оформлення різних видів джерел подано в *додатку Ж.*

Список використаних джерел слід розміщувати одним із таких способів: у порядку появи посилань у тексті; в алфавітному порядку прізвищ перших авторів або заголовків; у хронологічному порядку.

Зразок оформлення списку використаних джерел:

1. Онищенко С. В. Бюджетна безпека України: сутність, загрози та шляхи забезпечення : монографія. Київ : Знання України, 2017. 450 с.

2. Кузьменко А. Проблеми відповідності стратегії та системи забезпечення безпеки України національним потребам. *Юридичний журнал*. 2024. № 10. С. 84–85.

Посилання в тексті роботи на джерела необхідно відзначати порядковим номером по переліку посилань, виділеним двома квадратними дужками, наприклад, у науковій праці [1-7]... або … цей показник становить 3,6% [15, с. 134]. *Зразок цитати в тексті:* «... незважаючи на пріоритетне значення мовних каналів зв'язку між діловими партнерами, ні в якому разі не можна ігнорувати найбільші канали передачі інформації» [6, с. 31].

Забороняється цитування в тексті та внесення до бібліографічних списків тих джерел, які опубліковані російською мовою в будь-якій країні, а також джерел іншими мовами, якщо вони опубліковані на території росії та білорусі.

Приклад деталізованої структури кваліфікаційної роботи:

Титульний лист
Завдання на кваліфікаційну роботу
Анотація
ЗМІСТ
ВСТУП
Розділ 1.
1.1. Об’єкт, предмет дослідження
1.2. Постановка завдання, що має вирішуватися у кваліфікаційній роботі
1.3. Характеристика методів дослідження завдання, що вирішується
Висновки до розділу 1
Розділ 2.
2.1. Сучасні тенденції вибраного об’єкта
2.2. Дослідження стану вибраного об’єкта
2.3.
Висновки до розділу 2
Розділ 3.
3.1
3.2
3.3
Висновки до розділу 3
ВИСНОВКИ
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ
ДОДАТКИ

До додатків доцільно включати допоміжний матеріал, необхідний для повноти сприйняття кваліфікаційної роботи. Зокрема, в додатках можуть бути приведені проміжні формули і розрахунки, таблиці допоміжних цифрових даних, форми документів, розроблені анкети, методичні рекомендації, опис алгоритмів, які не є основними результатами кваліфікаційної роботи, ілюстрації допоміжного характеру тощо.

4. ВИМОГИ ДО ОБСЯГУ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Загальний обсяг кваліфікаційної роботи має становити ***50-60*** сторінок комп’ютерного набору. *У загальний обсяг роботи не входять* список використаних джерел та додатки.

Титульний лист (1 стор.)

Завдання на кваліфікаційну роботу (1 стор.)

АНОТАЦІЯ на двох мовах (2 стор.)

ЗМІСТ (1 стор.)

Вступ – до 3 стор.

Висновки за розділом – 1-2 стор.

Висновки – 3-5 стор.

Мінімальний обсяг підрозділу – 5 сторінок

Загальний обсяг кожного розділу має складатися з 12-15 сторінок (включаючи таблиці, рисунки та інші графічні матеріали*)*

5. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Текст роботи має бути виконаний у вигляді комп'ютерного набору на одному боці аркуша білого паперу формату А4 (210х297 мм).

Текст роботи має бути набраний звичайним (не жирним, не курсивом) шрифтом Times New Roman, розмір 14 пт. через 1,5 міжрядкового інтервалу. Абзацний відступ – 1,25. Поля таких розмірів: зсередини (ліве) – 28 мм (з урахуванням палітурки), зовні (справа) – 15 мм, верхнє – 20 мм, нижнє – 20 мм. Щільність тексту має бути однаковою. Текст роботи, рисунки, схеми, формули і таблиці не мають виходити за поля роботи. Текст роботи має бути вирівняний з обох боків (вирівнювання по ширині).

На завданні мають бути відповідні підписи – здобувача, керівника, консультантів за розділами та завідувача кафедри.

Заголовки розділів роботи слід розташовувати посередині рядка і друкувати великими літерами без крапки в кінці, не підкреслюючи. Заголовки підрозділів слід починати з абзацного відступу і друкувати маленькими літерами, крім першої великої, не підкреслюючи, без крапки в кінці. Якщо заголовок складається з двох і більше речень, їх розділяють крапкою. Перенесення слів у заголовку не допускається.

Відстань між заголовком і подальшим чи попереднім текстом має бути два рядки. Не допускається розміщувати назву розділу, підрозділу, а також пункту й підпункту в нижній частині сторінки, якщо після неї розміщено тільки один рядок тексту.

Нумерацію сторінок, розділів, підрозділів, пунктів, рисунків, таблиць, формул здійснюють арабськими цифрами без знака №. Сторінки роботи слід нумерувати арабськими цифрами, додержуючись наскрізної нумерації впродовж усього тексту. Номер сторінки проставляють у правому верхньому куті сторінки.

Структурні елементи ЗМІСТ, ВСТУП, ВИСНОВКИ, СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ, ДОДАТКИ не нумерують, а їх назви є заголовками розділів роботи.

Ілюстрації й таблиці, розміщені на окремих сторінках, включають до загальної нумерації сторінок роботи.

Розділи, підрозділи роботи слід нумерувати арабськими цифрами. Номер розділу ставлять після слова РОЗДІЛ, після номера крапку не ставлять, потім з нового рядка великими літерами друкують заголовок розділу. Розділи роботи повинні мати порядкову нумерацію в межах викладення роботи і позначатися арабськими цифрами без крапки, наприклад, 1, 2, 3 і т.д.

Підрозділи нумерують у межах кожного розділу. Номер підрозділу складається з номера розділу і порядкового номера підрозділу, між якими ставлять крапку. Наприкінці номера підрозділу повинна стояти крапка, наприклад: 2.3. (третій підрозділ другого розділу). Потім у тому ж рядку йде заголовок підрозділу.

5.1. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ РИСУНКІВ ТА ТАБЛИЦЬ

Ілюстрації (рисунки, графіки, схеми, діаграми) слід розміщувати у роботі безпосередньо після тексту, де вони згадуються вперше, або на наступній сторінці. Рисунки і таблиці, які розміщені на окремих сторінках роботи, включають до загальної нумерації сторінок. Таблицю або рисунок, розміри котрих перевищують формат А4, розміщають у відповідних місцях після згадування в тексті або в додатках. На всі ілюстрації мають бути посилання у роботі. Не допускається використання сканованих рисунків і таблиць.

Посилання на рисунки та таблиці є скороченими. Ілюстрації позначаються словом «рис.», а таблиці – «табл.» та нумеруються послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. *Наприклад*: «… динаміку рівня економічної безпеки показано на рис. 2.1 або ….показники діяльності служби економічної безпеки підприємства подано у табл. 1.2».

Номер рисунка, його назва і пояснювальні підписи розміщують послідовно під рисунком, *наприклад:* Рис. 3.1 Схема розміщення ….. . Назви рисунків розміщають після їхніх номерів, по центру. За необхідності під рисунком розміщують пояснювальні дані (підрисунковий текст або пояснювальні дані).

Рисунки нумерують послідовно в межах розділу, за винятком ілюстрацій, поданих у додатках. Номер рисунка має складатися з номера розділу і порядкового номера рисунку, між якими ставиться крапка. *Наприклад:* Рис. 1.2 (другий рисунок першого розділу). Зразок оформлення рисунків у роботі наведено в *додатку З*.

Таблиці у тексті роботи використовують для подання цифрового матеріалу або для упорядкованого подання текстового матеріалу.

Таблиці нумерують послідовно у межах розділу (за винятком таблиць, поданих у додатках). Таблицю на сторінці з альбомною орієнтацією розміщують таким чином, щоб її можна було читати шляхом повороту переплетеного блоку роботи за годинниковою стрілкою.

Кожна таблиця повинна мати назву, яку розміщують над словом «таблиця». У правому верхньому куті над відповідним заголовком таблиці розміщують напис Таблиця з указівкою її номера. Номер таблиці має складатися з номера розділу і порядкового номера таблиці, між якими ставиться крапка, наприклад, Таблиця 1.2 (друга таблиця першого розділу).

Назву таблиці розміщують симетрично до тексту. Назва і слово «Таблиця» починають з великої літери. Назву не підкреслюють.

Заголовок кожної графи в шапці таблиці має бути по можливості коротким. Необхідно уникати повторів тематичного заголовка в заголовках граф та виносу до узагальнюючих заголовків слів, що повторюються.

У графах повторювані елементи, що мають відношення до всієї таблиці, виносять у тематичний заголовок або в заголовок графи; однорідні числові дані розміщають так, щоб їх класи співпадали; неоднорідні – посередині графи; лапки використовують тільки замість однакових слів, які стоять одне під одним. Заголовки граф мають починатися з великих літер, підзаголовки – з маленьких,

якщо вони є одним реченням із заголовком, і з великих, якщо вони є самостійними. Висота рядків має бути не меншою ніж 8 мм. Графу з порядковими номерами рядків до таблиці включати не треба.

Зразок оформлення рисунків у роботі наведено в *додатку З*. При переносі частини таблиці на іншу сторінку справа над іншими частинами вказується «Продовження табл. » і номер таблиці. *Наприклад:* Продовження табл. 1.2.

5.2. ВИМОГИ ДО ОФОРМЛЕННЯ ФОРМУЛ

Формули у роботі (за винятком формул і рівнянь, наведених у додатках) слід нумерувати порядковою нумерацією в межах розділу.

Номер формули або рівняння складається з номера розділу і порядкового номера формули або рівняння, відокремлених крапкою, наприклад, формула (1.3) – третя формула першого розділу.

Номер формули або рівняння зазначають на рівні формули або рівняння в дужках у крайньому правому положенні на рядку. Зразок оформлення формул:

$$К_{АЛ} = \frac{ГК}{ПЗ}, \qquad (5.2)$$

де $К_{АЛ}$ – коефіцієнт абсолютної ліквідності; $ГК$ – грошові кошти та їх еквіваленти, грн; $ПЗ$ – поточні зобов'язання, грн.

Пояснення значень символів і числових коефіцієнтів, що входять до формули чи рівняння, слід наводити безпосередньо під формулою у тій послідовності, в якій вони наведені у формулі чи рівнянні.

Пояснення значення кожного символу та числового коефіцієнта слід давати з нового рядка. Перший рядок пояснення починають з абзацу словом «де» без двокрапки.

Переносити формули чи рівняння на наступний рядок допускається тільки на знаках виконуваних операцій, повторюючи знак операції на початку наступного рядка. Коли переносять формули чи рівняння на знакові операції множення, застосовують знак «х».

Формули, що йдуть одна за одною й не розділені текстом, відокремлюють комою.

6. ЗАХИСТ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Завершальними етапом виконання кваліфікаційної роботи є її публічний захист на відкритому засіданні екзаменаційної комісії. До захисту кваліфікаційної роботи допускаються здобувачі, які успішно та повного мірою виконали індивідуальний навчальний план. Кваліфікаційна робота подається керівникові для перевірки у строки, визначені у завданні на виконання кваліфікаційної роботи. Керівник надає відгук про кваліфікаційну роботу, в

якому визначаються: актуальність дослідження; рівень застосування здобутих у процесі навчання теоретичних знань та підготовки до виконання наукових досліджень; вміння самостійно вирішувати наукові та практичні задачі; ефективність використаної методології; вміння логічно, послідовно, аргументовано викладати матеріал і робити висновки; перспективність запропонованих рекомендацій та висновків; недоліки роботи (за наявності).

Кваліфікаційна робота обов'язково повинна мати відгук (рецензію) зовнішнього рецензента. Рецензентами можуть бути фахівці-практики, науковці, викладачі закладу вищої освіти тощо.

Під час рецензування кваліфікаційної роботи рекомендується визначати:

- новизну постановки і розроблення задачі;
- використання наукових методів дослідження;
- обґрунтованість висновків і пропозицій;
- участь здобувача у проведених дослідженнях, теоретичній та аналітичній обробці отриманих результатів, формулюванні наукового положення/ідеї/методики;
- вміння здобувача чітко, грамотно й аргументовано викладати матеріал, правильно оформлювати його;
- недоліки щодо змістової частини роботи, оформлення.

Рецензія надається письмово і повинна містити загальний висновок щодо рекомендацій до захисту (рекомендовано або не рекомендовано) у екзаменаційній комісії. Зовнішня рецензія за підписом рецензента засвідчується печаткою організації (у разі її наявності) або готується на оригінальному бланку організації. Зразок зовнішньої рецензії подано у *додатку Е*. Без зовнішньої рецензії кваліфікаційна робота до захисту не допускається.

До захисту кваліфікаційної роботи допускаються здобувачі, які виконали індивідуальний навчальний план та не мають академічної та/або фінансової заборгованості (останнє – для здобувачів, що навчаються за контрактною формою).

До захисту робота допускається при наявності:

- оформленої за правилами кваліфікаційної роботи;
- відгуку керівника;
- зовнішньої рецензії;
- звіту подібності за результатами перевірки кваліфікаційної роботи на наявність ознак порушення академічної доброчесності;
- комп'ютерної презентації у середовищі Microsoft PowerPoint.

Перед захистом здобувач зобов'язаний ознайомитися із зовнішньою рецензією, проаналізувати зауваження (якщо вони є) та підготувати відповіді на них. Екзаменаційній комісії можуть бути подані також інші матеріали, що характеризують цінність виконаної роботи: опубліковані статті, тези доповідей, довідки про використання рекомендацій роботи або про їх апробацію.

Тексти прийнятих до захисту кваліфікаційних робіт, підписані кваліфікованим електронним підписом здобувача, оприлюднюються до їх захисту у машинозчитувальному форматі в електронному репозитарії університету.

Захист кваліфікаційних робіт проводиться на відкритому засіданні екзаменаційної комісії (ЕК) в присутності голови комісії та наукового керівника роботи. У випадку відсутності наукового керівника з поважних причин, його інтереси може представляти завідувач кафедри.

Дата захисту визначається графіком засідань ЕК, що затверджується на засіданні кафедри фінансів, банківського бізнесу та оподаткування.

Захист кваліфікаційних робіт може проводитися як в університеті, так і на підприємствах, в установах та в організаціях, для яких тематика робіт, що винесені на захист, лежить в полі їх професійної діяльності.

Процедура захисту роботи передбачає доповідь здобувача упродовж 7-8 хвилин, в якій коротко висвітлюються:

- актуальність теми дослідження;
- об'єкт, предмет, мета дослідження та вирішуване науково-практичне або практичне завдання;
- висновки, що отримані за результатами дослідження;
- пропозиції та рекомендації здобувача;
- очікувані результати пропозицій та рекомендацій здобувача.

Доповідь супроводжується комп'ютерною презентацією у середовищі Microsoft PowerPoint.

Вимоги до комп'ютерної презентації доповіді на захисті кваліфікаційної роботи. Кожний слайд має складатися з кількох візуальних об'єктів: текст; табличний матеріал; діаграми; рисунки та схеми.

Перша вимога до слайда: він не обов'язково повинен бути самопояснюючим. Часто він виявляється ефективним саме тоді, коли не може бути зрозумілим, поки здобувач його не прокоментує. Таким чином, слайд повинен бути підтримкою здобувачу, а не замінником його.

Слайди мають корелювати зі змістом доповіді здобувача і в кожному окремому випадку можуть мати свої особливості. Слайди відображають основні етапи та найважливіші результати виконаної роботи. Сумарний час «проявлення» слайда має не перевищувати 3-5 секунд. *Рекомендована кількість слайдів:* **10-12.**

При створенні таблиць на слайдах варто дотримуватися таких рекомендацій:

- застосовуйте лінії товщиною в 0,5 або 1 пункт;
- не застосовуйте ліній товщиною більше 3-4 пунктів;
- не використовуйте більше 3-х стилів ліній у таблиці;
- уникайте оформлення таблиці подвійними лініями;
- застосовуйте центровані абзаци в заголовках таблиці;
- не використовуйте більше двох варіантів заливки осередку таблиці;
- уникайте заливки осередків таблиці сірим кольором (інтенсивність понад 30).
- забезпечте відступ між текстом таблиці та її границею не менше 3 пунктів, а краще 6 або 9 пунктів;
- формуйте таблицю так, щоб в ній знаходилась лише інформація про

найважливіші результати дослідження.

При використанні діаграм варто дотримуватися таких рекомендацій:

- не зловживайте ефектами об'єму щоб не втратити наочності діаграми;
- використовуйте різноманітні варіанти штрихування;
- виділяйте червоним кольором найважливіший графік;
- використовуйте максимально контрастні кольори для різних графіків (а краще різноманітні штрихи);
- не використовуйте велику кількість графіків на одній діаграмі.

При застосуванні та виборі кольорів необхідно врахувати, що в міру комфортності – дискомфортності колірні поєднання розташовуються у певному порядку (за убуванням).

Зона комфортності:

синій на білому; чорний на жовтому; зелений на білому; чорний на білому; жовтий на чорному; білий на чорному; зелений на червоному; червоний на жовтому.

Нейтральне сприймання:

білий на синьому; червоний на білому; синій на жовтому; оранжевий на чорному; жовтий на синьому; оранжевий на білому; білий на зеленому.

Зона дискомфортності (не рекомендується використовувати):

червоний на зеленому; коричневий на білому; білий на коричневому; коричневий на жовтому; жовтий на коричневому; білий на червоному; жовтий на червоному.

Тривалість захисту однієї кваліфікаційної роботи, як правило, не має перевищувати 20 хв.

7. ЗАГАЛЬНІ КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ КВАЛІФІКАЦІЙНОЇ РОБОТИ

Здобувач вищої освіти під час публічного захисту кваліфікаційної роботи має продемонструвати вміння: логічно та аргументовано викладати матеріал; коректно використовувати статистичні, математичні та інші методи; проводити власні дослідження; володіння навичками узагальнення; формулювання висновків; працювати з інформаційними джерелами; ініціювати та обґрунтовувати інноваційні підходи та напрями вирішення задачі, що досліджується.

Критерії оцінювання кваліфікаційної роботи є:

- чіткість, повнота та послідовність розкриття кожного завдання і теми роботи в цілому;
- науковість стилю викладання;
- правильне оформлення роботи відповідно до стандартів.

Кваліфікаційна робота, в якій розкрито тему, опрацьовано необхідні літературні джерела, проаналізовано відповідні інформаційні та статистичні бази даних, проведено дослідження, сформульовано висновки без необхідного їх обґрунтування допускається до захисту, але не може бути оцінена вище ніж **«задовільно».**

Робота, в якій зроблено власне оцінювання використаних літературних джерел, самостійно проаналізовано підібраний матеріал, звітні дані підприємства, організації, на базі якого досліджувалася тема, проведено комплексні дослідження, зроблено висновки та сформульовано пропозиції, але вони не є достатньо аргументованими, може бути оцінена на **«добре».**

Робота, в якій зроблено власне оцінювання різних літературних джерел, використано сучасні методи дослідження, побудовано формалізовану модель проблеми, проведено комплексні наукові дослідження, розрахунки і на їх основі аргументовано висновки та обґрунтовано пропозиції, а результати наукового дослідження опубліковано у наукових виданнях та (або) матеріалах наукових конференцій, може бути оцінена на **«відмінно».**

ШКАЛА ОЦІНЮВАННЯ: НАЦІОНАЛЬНА ТА ECTS

100-бальна рейтингова система оцінювання	Оцінка за шкалою ЄКТС	Оцінка за національною шкалою
90 – 100	**A** – відмінно	**5** – відмінно
82 – 89	**B** – дуже добре	**4** – добре
74 – 81	**C** – добре	
64 – 73	**D** – задовільно	**3** – задовільно
60 – 63	**E** – достатньо	
35 – 59	**FX** – незадовільно з можливістю повторного	**2 –** незадовільно
0 – 34	**F** – незадовільно з обов'язковим повторним вивченням дисципліни	

Підбиття підсумків захисту кваліфікаційної роботи здійснюється з урахуванням думок членів екзаменаційної комісії, змісту відгуку керівника, змісту відгуку зовнішнього рецензента, загальних результатів навчання здобувача.

Екзаменаційна комісія приймає рішення по кожному здобувачу:

– щодо оцінки, за якою оцінюється кваліфікаційна робота та її публічний захист;

– щодо присвоєння кваліфікації магістра фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку;

– щодо видачі диплома магістра.

Рішення екзаменаційної комісії про оцінку знань, виявлених під час захисту кваліфікаційної роботи, а також про присудження здобувачу вищої освіти освітнього ступеня «магістр» і присвоєння кваліфікації «магістр фінансів, банківської справи, страхування та фондового ринку» та видання йому документа про вищу освіту приймається екзаменаційною комісією на закритому засіданні відкритим голосуванням звичайною більшістю голосів членів комісії, котрі брали участь у засіданні. За умови однакової кількості голосів голос голови є вирішальним.

Здобувачі, які не захистили кваліфікаційну роботу, не мають права на отримання диплома магістра. Здобувач вищої освіти, який під час захисту кваліфікаційної роботи отримав незадовільну оцінку, підлягає відрахуванню з університету за невиконання індивідуального навчального плану.

8. СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ

1. Про вищу освіту : Закон України від 01.07.2014 р. № 1556-VII. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/1556-18#Text
2. Про академічну доброчесність : Закон України від 18.12.2025 р. № 4742-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/4742-20#Text
3. Про авторське право і суміжні права : Закон України від 01.12.2022 р. № 2811-IX. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2811-20#Text
4. Про затвердження стандарту вищої освіти за спеціальністю 072 «Фінанси, банківська справа та страхування» для другого (магістерського) рівня вищої освіти : наказ Міністерства освіти і науки України від 20.06.2019 р. № 866. URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/vishcha-osvita/zatverdzeni%20standarty/2019/06/25/072-finansi-bankivska-sprava-ta-strakhuvannya-magistr.pdf
5. Фінанси, банківська справа та страхування : освітньо-професійна програма другого (магістерського) рівня вищої освіти за спеціальністю D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок». Полтава : Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», 2026. URL: https://nupp.edu.ua/uploads/files/0/main/page/licenzuvannia-ta-akredetacia/nnifem/opp/2026/D2-fbss-m.pdf
6. Положення про організацію освітнього процесу в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» : затверджено наказом Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» від 14.08.2026 р. № 275; схвалено Вченою радою університету, протокол № 9 від 07.07.2026 р. Полтава, 2026. URL: https://nupp.edu.ua/uploads/files/0/doc/polozhennia/organizacia-osvit-procesu.pdf
7. Політика щодо формування, забезпечення та популяризації академічної доброчесності в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» : затверджено рішенням Вченої ради університету, протокол № 9 від 07.07.2026 р.; введено в дію наказом ректора від 22.07.2026 р. № 247. Полтава, 2026. URL: https://nupp.edu.ua/uploads/files/0/main/page/akadem-dobrochesnist/polityka-z-akademdobrochesnosti.pdf
8. Політика використання штучного інтелекту в освітньому процесі та науковій діяльності Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» : затверджено рішенням Вченої ради університету, протокол № 9 від 07.07.2026 ; введено в дію наказом Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» від 22.07.2026 р. № 247. Полтава, 2026. URL: https://nupp.edu.ua/uploads/files/0/doc/polozhennia/politika_vikoristannia_shi_nupp_2026.pdf
9. Порядок подання академічних творів та навчальних робіт для перевірки на дотримання академічної доброчесності : затверджено рішенням Вченої ради Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», протокол № 9 від 07.07.2026 р.; введено в дію наказом ректора від 22.07.2026 р. № 247. Полтава, 2026. URL: https://nupp.edu.ua/uploads/files/0/main/page/akadem-dobrochesnist/poriadok-podannia-akademtvoriv-na-perevirku.pdf

10. Положення про екзаменаційну комісію в Національному університеті «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» : затверджено наказом Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» від 05.06.2020 р. № 100 ; схвалено Вченою радою університету, протокол № 14 від 28.05.2020 р. Полтава, 2020. URL: https://nupp.edu.ua/uploads/files/0/doc/polozhennia/ekzamenatsiina-komisia.pdf

11. Порядок подання та розгляду повідомлень про ознаки порушення академічної доброчесності : затверджено рішенням Вченої ради Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», протокол № 9 від 07.07.2026 р.; введено в дію наказом ректора від 22.07.2026 р. № 247. Полтава, 2026. URL: https://nupp.edu.ua/uploads/files/0/main/page/akadem-dobrochesnist/poriadok-rozgliadu-povidomlen.pdf

12. Положення про Комісію з академічної доброчесності та уповноважених осіб Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» : затверджено рішенням Вченої ради Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», протокол № 9 від 07.07.2026 р.; введено в дію наказом ректора від 22.07.2026 р. № 247. Полтава, 2026. URL: https://nupp.edu.ua/uploads/files/0/main/page/akadem-dobrochesnist/polozhennia-pro-komisiiu-z-akademdobrochesnosti.pdf

13. Штучний інтелект у закладах вищої освіти: рекомендації для викладачів, студентів і працівників ЗВО. Київ, 2025. URL: https://mon.gov.ua/static-objects/mon/sites/1/news/2025/04/24/shi-v-zakladakh-vyshchoi-osvity-24-04-2025.pdf

14. ДСТУ 8302:2015. Інформація та документація. Бібліографічне посилання. Загальні положення та правила складання. Київ : ДП «УкрНДНЦ», 2016. 16 с. URL: https://nv-oneu.com.ua/downloads/dstu-8302-2015.pdf

Додаток А

Завідувачу кафедри фінансів,
банківського бізнесу та оподаткування
к.е.н., доц. _____
(ПІБ)
здобувача другого (магістерського) рівня
вищої освіти за ОП «Фінанси, банківська
справа та страхування»
групи _____
(номер, шифр)
денної/заочної форми навчання
_____
(прізвище, ім'я та по батькові здобувача повністю)

Заява

Прошу призначити керівником роботи _____
(посада, ПІБ)
та затвердити тему кваліфікаційної роботи «_____
_____».

Дата Підпис

Додаток Б

РЕКОМЕНДОВАНА ТЕМАТИКА КВАЛІФІКАЦІЙНИХ РОБІТ

Корпоративні фінанси

1. Фінансовий менеджмент на підприємствах малого та середнього бізнесу в умовах економічної нестабільності.
2. Впровадження фінансових технологій (FinTech) у фінансові процеси підприємства.
3. Фінансова стратегія підприємства у сфері зелених інвестицій.
4. Оцінювання фінансового стану підприємства за допомогою інструментів штучного інтелекту та машинного навчання.
5. Фінансове управління залученням корпоративних облігацій як джерела довгострокового фінансування підприємства.
6. Управління дебіторською заборгованістю підприємства з використанням сучасного фінансового інструментарію.
7. Корпоративне управління фінансовими результатами підприємства на засадах сталого розвитку.
8. Інвестиційні стратегії виробничих підприємств в умовах економічної нестабільності.
9. Роль ESG-критеріїв (екологія, соціальна відповідальність та управління) у формуванні фінансової стратегії підприємства.
10. Стратегія фінансової реструктуризації підприємств у кризових умовах.
11. Оцінка ризиків фінансування інноваційних проєктів підприємств енергетичного сектору.
12. Управління діловою активністю підприємства для забезпечення його фінансової стабільності.
13. Фінансове планування підприємства в умовах нестабільного економічного середовища.
14. Управління фінансовими ресурсами підприємства в умовах воєнного стану.
15. Оптимізація витрат підприємства в системі управління його фінансовими результатами.
16. Управління фінансовою безпекою підприємства в умовах воєнного стану.
17. Мінімізація фінансових ризиків підприємства в умовах цифрової трансформації.
18. Напрями підвищення ефективності управління активами підприємства.
19. Формування та оптимізація інвестиційного портфеля підприємства.
20. Використання інструментів антикризового фінансового управління на підприємствах України.
21. Управління формуванням джерел фінансових ресурсів підприємства в період воєнного стану.

22. Оптимізація грошових потоків підприємства для забезпечення безперервності операційної діяльності.

23. Оптимізація структури капіталу підприємства в умовах невизначеності.

24. Управління структурою капіталу підприємства за критеріями мінімізації його вартості та рівня фінансових ризиків.

25. Оцінювання фінансової рівноваги підприємства та інструменти її посилення.

26. Стратегії фінансування підприємств в умовах нестабільності.

27. Фінансове планування та бюджетування у системі управління підприємством.

28. Управління оборотним капіталом підприємства.

29. Фінансова діагностика та моніторинг діяльності підприємства в умовах економічної турбулентності.

Публічні фінанси

1. Попередній та поточний контроль бюджетних видатків як інструмент забезпечення фінансової стійкості держави в умовах воєнного стану.

2. Бюджетний механізм стимулювання повоєнного відновлення економки країни.

3. Фінансова політика забезпечення інклюзивного розвитку України.

4. Вплив монетарних та бюджетних чинників на обсяги внутрішнього державного боргу України.

5. Формування податкових надходжень до державного бюджету України в умовах економічної нестабільності.

6. Місце податкового корпоративного менеджменту в системі фінансового менеджменту суб'єкта господарювання.

7. Трансформація системи податкового контролю в умовах цифровізації.

8. Роль податкового контролю в забезпеченні фінансової стабільності держави.

9. Цифрові технології в адмініструванні податків: перспективи впровадження електронного податкового менеджменту.

10. Ефективність податкових стимулів для розвитку малого та середнього бізнесу.

11. Податковий менеджмент у сфері міжнародного бізнесу: трансфертне ціноутворення та BEPS.

12. Реформування податкової системи України в контексті євроінтеграційних процесів.

13. Вплив системи місцевих податків і зборів на забезпечення фінансової стійкості територіальної громади.

14. Фіскальна ефективність податків на споживання в контексті підтримки стабільності національної економіки.

15. Вплив податкової політики держави на розвиток реального сектору економіки.

16. Система оподаткування фізичних осіб: оцінка справедливості розподілу податкового навантаження.

17. Податкова політика як інструмент забезпечення сталого розвитку: український та європейський досвід.

18. Проблеми забезпечення ліквідності платіжного балансу країни в умовах воєнного стану та шляхи їх вирішення.

19. Фіскальна децентралізація та місцеві фінанси в Україні: виклики війни та перспективи повоєнного відновлення.

20. Бюджетний потенціал регіону у контексті забезпечення його соціально-економічного розвитку та фінансової стійкості.

21. Управління фінансовими ресурсами органів місцевого самоврядування в умовах війни та повоєнного відновлення.

22. Управління формуванням неподаткових надходжень місцевого бюджету.

23. Організаційно-фінансові аспекти запровадження «зелених фінансів» у повоєнному відновлення України.

24. Механізми огляду та оцінювання ефективності видатків бюджетної системи та бюджетних програм.

25. Організаційні механізми фінансового забезпечення фондів соціального страхування в системі публічних фінансів.

26. Проблеми фінансової стійкості Пенсійного фонду України та бюджетні механізми її забезпечення в умовах кризи.

Банківська справа

1. Банківська система України: виклики цифрової трансформації та перспективи розвитку.
2. Стабільність банківської системи України та фактори її забезпечення.
3. Власний капітал банку як основа його стабільної діяльності в умовах глобальних викликів.
4. Механізм депозитного обслуговування клієнтів банку та напрями його удосконалення.
5. Оптимізація джерел формування ресурсної бази комерційного банку.
6. Стан й перспективи розвитку ринку депозитних послуг в Україні.
7. Банківські послуги з обслуговування зовнішньоекономічної діяльності суб’єктів підприємництва.
8. Кредитна політика банку та механізм її реалізації.
9. Фінансова діагностика кредитоспроможності позичальника у процесі банківського кредитування.
10. Сучасний стан та проблеми розвитку ринку банківського кредитування суб’єктів підприємництва в Україні.
11. Роль банківського кредитування у забезпеченні функціонування та розвитку підприємства.
12. Іпотечне кредитування та проблеми його розвитку в Україні.

13. Кредитування фізичних осіб в епоху цифрових технологій: нові підходи до мінімізації кредитних ризиків.

14. Банківське кредитування малого бізнесу: виклики та можливості у цифрову епоху.

15. Сучасні методи управління проблемною заборгованістю у комерційних банках.

16. Операції комерційного банку з цінними паперами: проблеми та перспективи розвитку.

17. Управління прибутком банку в умовах інноваційного розвитку.

18. Шляхи забезпечення прибутковості банку в умовах фінансової нестабільності

19. Фінансова стійкість комерційного банку та шляхи її забезпечення.

20. Механізм комплексної оцінки фінансової безпеки комерційного банку.

21. Організація антикризового менеджменту у сучасному банку.

22. Управління фінансовою стійкістю комерційного банку в умовах зовнішніх загроз.

Страхування

1. Напрями розвитку страхових інновацій в умовах діджиталізації страхового бізнесу.

2. Інтеграція технологій штучного інтелекту в управління активами страхової компанії.

3. Страховий менеджмент як інструмент розвитку фінансових інновацій в умовах глобалізації.

4. Вплив зеленого страхування на інвестиційну привабливість підприємств.

5. Страхування кредитних ризиків як інструмент забезпечення фінансової стійкості підприємств.

6. Напрями розвитку інструментів мікрострахування в умовах соціально-економічної нестабільності.

7. Страхування в системі управління ризиками споживчого кредитування.

8. Управління ризиками у страхуванні: сучасні підходи та інноваційні інструменти.

9. Автострахування як інструмент розвитку інвестиційних процесів на страховому ринку України.

10. Фінансові механізми забезпечення платоспроможності страхових компаній.

11. Оцінювання ефективності управління активами страхової компанії.

12. Управління страховими резервами як інструмент забезпечення платоспроможності страховика.

13. Фінансове планування у системі управління страховою компанією.

14. Організація та управління фінансовими ресурсами страхової компанії.

15. Управління грошовими потоками у страхуванні життя.

16. Формування тарифної політики у страхуванні відповідальності: сучасні виклики та напрями вдосконалення.

17. Управління фінансовою санацією страхових компаній.

18. Кіберстрахування як інструмент управління інформаційними ризиками.

19. Управління процесами формування та використання прибутку страхової компанії.

20. Роль перестрахування у забезпеченні фінансової стійкості страхових компаній.

21. Управління витратами страхової компанії в умовах цифровізації страхового ринку.

22. Вплив цифровізації страхових послуг на фінансову безпеку страхової компанії.

23. Управління страховими продуктами в умовах трансформації потреб споживачів.

24. Управління конкурентоспроможністю страхової компанії в умовах трансформації страхового ринку.

25. Управління андеррайтингом у системі забезпечення ефективності діяльності страхової компанії.

26. Управління врегулюванням страхових збитків у системі забезпечення ефективності страхового бізнесу.

27. Управління фінансовою безпекою страхової компанії.

28. Управління страховими ризиками в умовах воєнного стану та повоєнного відновлення економіки України.

Фондовий ринок

1. Фондовий ринок України: стан, проблеми та перспективи розвитку.
2. Державне регулювання фондового ринку України та напрями його вдосконалення.
3. Корпоративні облігації як інструмент залучення фінансових ресурсів підприємствами України.
4. Розвиток ринку акцій в Україні: сучасний стан, проблеми та перспективи.
5. Інвестиційні фірми як учасники вітчизняного фондовому ринку.
6. Діяльність фондових бірж на ринку цінних паперів України.
7. Депозитарна діяльність на фондовому ринку як вид фінансових послуг.
8. Інституційні інвестори та їх роль у розвитку фондового ринку України.
9. Послуги з довірчого управління фінансовими активами в Україні: стан та перспективи розвитку.
10. Механізм проведення емісійних операцій на фондовому ринку.
11. Оцінка сучасного стану та напрями розвитку інститутів спільного інвестування в Україні.
12. Діяльність торгівців цінними паперами на фондовому ринку України.

13. Інвестиційна діяльність банків на ринку державних боргових цінних паперів.

14. Цифровізація фондового ринку України та її вплив на розвиток інвестиційної діяльності.

15. Шляхи інтеграція фондового ринку України до європейських ринків капіталу.

16. Роль фондового ринку у фінансуванні економічного відновлення України.

17. Фондовий ринок як механізм залучення приватного капіталу для повоєнного відновлення України.

18. Оцінювання інвестиційної привабливості цінних паперів українських емітентів.

19. Ризики інвестування в цінні папери на фондовому ринку України та механізми їх мінімізації.

20. ESG-інвестування та перспективи розвитку сталого фондового ринку в Україні.

Додаток В

Міністерство освіти і науки України
Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка»
Навчально-науковий інститут фінансів, економіки, управління та права
Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування

Кваліфікаційна робота

на тему «Управління витратами страхової компанії в умовах цифровізації страхового ринку»

Виконав: студент 2-го курсу, групи 601-ЕФ
Спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок»
другого (магістерського) рівня вищої освіти
Коваль О. І.
Керівник: д.е.н., професор *ПІП*
Рецензент: *посада, ПІП*

Засвідчую, що в цій роботі немає запозичень із праць інших авторів без відповідних посилань
Коваль О. І. *підпис*
Підтверджую достовірність даних, використаних у роботі
Коваль О. І. *підпис*

Полтава, 2026 року

Додаток Г

Приклад анотації на кваліфікаційну роботу

АНОТАЦІЯ

Філоненко М.М. Управління формуванням витрат підприємства та оптимізація їх структури. Рукопис. Кваліфікаційна робота на здобуття другого (магістерського) рівня вищої освіти зі спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування». – Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка», Полтава, 2026.

Робота містить 68 сторінок, 14 таблиць, 13 рисунків, список літератури з 54 джерел та 3 додатки.

Ключові слова: витрати підприємства, структура витрат, управління витратами, фінансові результати, прибутковість, CVP-аналіз, маржинальний дохід, оптимізація витрат.

Актуальність дослідження проблеми управління формуванням витрат підприємства та оптимізація їх структури зумовлена посиленням конкурентного тиску, зростанням вартості ресурсів, енергетичної нестабільності та високої макроекономічної невизначеності. Саме витрати визначають рівень собівартості, цінову конкурентоспроможність продукції, фінансову стійкість і здатність підприємства забезпечувати стабільну прибутковість у коротко- та довгостроковій перспективі. За таких умов традиційні підходи до управління витратами потребують удосконалення з урахуванням сучасних аналітичних і управлінських інструментів.

Метою кваліфікаційної роботи є поглиблення теоретичних засад та розробка науково-практичних рекомендацій щодо підвищення ефективності управління формуванням витрат підприємства та оптимізації їх структури на основі сучасних аналітичних і управлінських інструментів.

Об’єктом дослідження є процеси формування та управління витратами підприємства.

Предметом дослідження є сукупність теоретичних, методичних і практичних аспектів управління формуванням витрат та оптимізації їх структури з метою підвищення прибутковості діяльності підприємства.

У розділі 1 розкрито економічну сутність витрат та їх роль у забезпеченні фінансових результатів діяльності підприємства; узагальнено наукові підходи до класифікації витрат як методичної основи їх планування та оптимізації; обґрунтовано методичні засади управління формуванням витрат у системі фінансового менеджменту підприємства.

У розділі 2 здійснено комплексний аналіз ефективності управління витратами ТОВ «Кононівський елеватор», зокрема оцінено динаміку та структуру витрат за 2022–2024 роки, досліджено вплив витрат на формування фінансових результатів і прибутковість підприємства, проведено факторний аналіз фінансового результату.

У розділі 3 на основі CVP-аналізу визначено поріг рентабельності, запас фінансової стійкості та рівень операційного важеля, що дало змогу обґрунтувати резерви підвищення маржинальності діяльності ТОВ «Кононівський елеватор» та напрями оптимізації структури його витрат.

Практичне значення дослідження полягає в можливості використання запропонованих рекомендацій у діяльності елеваторних та інших підприємств агропромислового комплексу з метою підвищення ефективності управління витратами, зміцнення фінансової стійкості та забезпечення сталого розвитку в умовах нестабільного економічного середовища.

Додаток Д

ЗМІСТ

ВСТУП……...……4
РОЗДІЛ 1. ТЕОРЕТИЧНІ ЗАСАДИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПРИБУТКУ БАНКУ……6
1.1. Прибуток банку: економічна сутність та значення як внутрішнього джерела ресурсів банківської установи……....6
1.2. Напрями формування та використання прибутку банку.……11
1.3. Наукові підходи до управління процесами формування та використання прибутку банку……...16
Висновки до розділу 1……21
РОЗДІЛ 2. АНАЛІЗ ПРИБУТКОВОСТІ ДІЯЛЬНОСТІ АТ «СЕНС БАНК»…….22
2.1. Аналіз сучасних методів та практик оцінювання прибутковості банку……. 22
2.2. Оцінювання динаміки та структури доходів і витрат АТ «Сенс Банк»..…… 27
2.3. Факторний аналіз прибутковості діяльності банку……32
Висновки до розділу 2…….....38
РОЗДІЛ 3. НАПРЯМИ ПІДВИЩЕННЯ ЕФЕКТИВНОСТІ УПРАВЛІННЯ ПРОЦЕСАМИ ФОРМУВАННЯ ТА ВИКОРИСТАННЯ ПРИБУТКУ БАНКУ…….39
3.1. DuPont-аналіз у системі управління формуванням та використанням прибутку банку …… 39
3.2. Стратегічні напрями підвищення ефективності управління прибутковістю АТ «Сенс Банк»……... 44
3.3. Рекомендації щодо оптимізації процесів використання прибутку АТ «Сенс Банк»..…….. 49
Висновки до розділу 3……..……55
ВИСНОВКИ……..……56
СПИСОК ВИКОРИСТАНИХ ДЖЕРЕЛ……60
ДОДАТКИ……65

				КР 601-ЕФ *№ ЗК*		
	П. І. Б.	Підпис	Дата			
Розроб.	*ПІП*			*Управління процесами формування та використання прибутку банку (на матеріалах АТ «Сенс Банк»)*	Літ.	Арк. 3 / Акрушів 65
Перевір.	*ПІП*					
					Національний університет «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» Кафедра фінансів, банківського бізнесу та оподаткування	
Н. контр.	*ПІП*					
Затверд.	*ПІП*					

Додаток Е
Приклад зовнішньої рецензії

РЕЦЕНЗІЯ

на кваліфікаційну роботу здобувача другого (магістерського) рівня вищої освіти Навчально-наукового інституту фінансів, економіки, управління та права Національного університету «Полтавська політехніка імені Юрія Кондратюка» спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування» Марченка Віталія Романовича
на тему «Комплексне оцінювання фінансового стану підприємства»

У сучасних умовах лібералізації торгових відносин з ЄС і трансграничним рухом фінансового капіталу значної актуальності набуває питання ефективної організації та проведення оцінювання фінансового стану підприємства в системі його фінансового менеджменту. Несвоєчасне виявлення загроз, що існують, може призвести не тільки до суттєвих проблем з кредитоспроможністю організації, але й до повного її закриття через процедуру банкрутства. Таким чином, розробка та ефективне використання системи оцінювання фінансово-економічного стану суб'єкта господарювання дозволить як знайти слабкі місця в діяльності, так і оперативно виявити потенційні загрози.

У роботі повно та послідовно викладено теоретичні основи механізму моніторингу й оцінювання фінансового стану підприємства, зокрема досліджено сутність, значення та вивчено основні методичні підходи щодо етапів і процедури проведення моніторингу фінансового стану. Слід звернути увагу, що досить цікавим елементом першого розділу є дослідження закордонного досвіду комплексного оцінювання фінансового стану підприємства та рівня його фінансової безпеки, що є своєчасним з урахуванням потреби вдосконалення системи моніторингу на українських підприємствах.

Враховуючи специфіку організації роботи суб'єктів господарювання, автор приділив значну увагу дослідженню їх виробничо-господарської та зовнішньоекономічної діяльності. При цьому здобувачем узагальнені та проаналізовані дані по організаціях як України, так і Сумської області. Також у другому розділі автором проаналізовано безпеку, надійність і фінансово-економічний стан суб'єкта господарювання. На підставі проведеного аналізу виявлено та конкретизовано основні специфічні риси системи моніторингу безпеки функціонування організації.

З огляду на систематичне зростання кількості та сили впливу деструктивних факторів на діяльність підприємств і організацій України значна увага зосереджена не тільки на ефективності проведення моніторингу в розрізі витрат фінансових ресурсів, але й на своєчасності проведення цієї

процедури та результативності застосування отриманих на її основі інструментів впливу. Також, на нашу думку, досить цікавими є пропозиції автора щодо використання превентивної системи попередження ризику та факторного аналізу результатів у процесі оцінювання фінансової безпеки підприємства.

Тема кваліфікаційної кваліфікаційної роботи розкрита досить повно. Завдання до розрахунково-аналітичної частини виконане у повному обсязі. Розгляд основних питань теми проведений із застосуванням необхідного фактичного та статистичного матеріалу.

Робота відповідає всім нормативним вимогам, що висуваються до змісту кваліфікаційних робіт, і може бути рекомендована до захисту, а її автор, Марченко Віталій Романович, заслуговує присвоєння ступеня «магістр» зі спеціальності D2 «Фінанси, банківська справа, страхування та фондовий ринок» за освітньо-професійною програмою «Фінанси, банківська справа та страхування».

Рецензент:

_____	_____	_____
Посада, науковий ступінь, вчене звання	Підпис	Ім’я, прізвище

Увага: *підпис рецензента обов’язково завіряється печаткою установи.*

Додаток Ж

Приклади оформлення бібліографічного опису використаних джерел

Характеристика джерела	Приклад оформлення
1	2
Монографії, навчальні посібники, підручники	1. Власюк Н. І. Фінансовий аналіз: навчальний посібник. Львів: Магнолія, 2017. 328 с. 2. Костюченко О. А. Банківське право: підручник. 3-тє вид. Київ : Вид-во А.С.К., 2003. 218 с. 3. Онищенко С. В. Бюджетна безпека України: сутність, загрози та шляхи забезпечення : монографія. Київ : Знання України, 2017. 450 с.
два автори	1. Батракова Т. І., Калюжна Ю. В. Банківські операції : навч. посіб. Запоріжжя : ЗНУ, 2017. 130 с. 2. Мних Є.В., Барабаш Н.С. Фінансовий аналіз: підручник. Київ : КНТЕУ, 2014. 536 с. 3. Онищенко С. В., Пугач О. А. Загрози економічній безпеці України: сутність, оцінювання та механізм упередження : монографія. Полтава: ПолтНТУ, 2015. 337 с.
три автори	1. Аніловська Г. Я., Марушко Н. С., Стоколоса Т. М. Інформаційні системи і технології у фінансах : навч. посіб. Львів : Магнолія 2006, 2015. 312 с. 2. Комеліна О.В., Онищенко С.В., Пугач О.А. Економічна безпека держави: оцінювання та стратегічні орієнтири забезпечення: монографія. Полтава: ПНТУ, 2013. 202 с.
чотири автори	Білик М. Д., Павловська О. В., Притуляк Н. М., Невмержницька Н. Ю. Фінансовий аналіз: навч. посібник. 2-ге вид., без змін. К.: КНЕУ, 2009. 588 с.
П’ять і більше авторів	1. Фінансовий аналіз : навчальний посібник / за заг. ред. І.О. Школьник. Київ : ЦУЛ, 2016. 368 с. 2. Операційне числення : навч. посіб. / С. М. Гребенюк та ін. Запоріжжя : ЗНУ, 2015. 88 с.
Багатотомні видання	Економічна енциклопедія: в 3 т. Київ : НАНУ; ІДіП; Вид-во «Українська енциклопедія» ім. М. П. Бажана, 2004. Т. 3. 528 с.
Складові частини: книги	Варналій З. С., Онищенко С. В., Маслій О. А. Загрози економічній безпеці України в умовах глобалізації та міжнародної конкуренції. *Безпека та конкурентні стратегії розвитку України в глобальній економіці* : монографія / за заг. ред. А. І. Мокія. Запоріжжя-Львів : ФОП Мокшанов В.В., 2019. С.198 –251.
збірника	1. Чубарь О.Г. Боргові цінні папери в структурі державного боргу України. Розвиток фінансового ринку в Україні : загрози, проблеми та перспективи : матеріали ІІ Міжнар. наук.-практ. конфер. (м. Полтава, 22 жовтня 2020 р.). Полтава : Національний університет імені Юрія Кондратюка, 2020. С. 36–39. 2. Wu C. K., Makhlouf M. M. Predicting the response of Aluminium casting alloys to heat treatment. Light Metals 2011: Proceedings of the technical sessions presented by the TMS Aluminium Committee at the TMS 2011 Annual Meeting & Exhibition, San Diego, California, USA, 27 February – 3 March, 2011. Hoboken, NJ: Wiley, 2011. P. 834–836.
журналу	1. Карпенко Г. В. Шляхи удосконалення фінансового стану підприємства. *Економіка держави*. 2010. № 1. С. 61–62. 2. Кальченко О. М. Теоретичні аспекти формування механізму управління фінансовою стійкістю підприємств. *Проблеми і перспективи економіки та управління*. 2016. № 2 (6). С. 184–192.
іноземного журналу	Bletskan D. I., Glukhov K. E., Frolova V. V. Electronic structure of 2H-SnSe2: ab initio modeling and comparison with experiment. Semiconductor Physics Quantum Electronics & Optoelectronics. 2016. Vol. 19, No 1. P. 98–108.

Продовження додатку Ж

1	2
Дисертації	Вініченко О. М. Система динамічного контролю соціально-економічного розвитку промислового підприємства : дис. ... д-ра екон. наук : 08.00.04. Дніпро, 2017. 424 с.
Автореферати дисертацій	Миськів Г. В. Функціонування та розвиток кредитного ринку України : автореф. дис. ... докт. екон. наук : 08.00.08. Київ, 2016. 40 с.
Законодавчі та нормативні документи	1. Конституція України : офіц. текст. Київ : КМ, 2013. 96 с. 2. Податковий кодекс України : Закон України від 02.12.2010 р. № 2755–VI. Дата оновлення: 17.09.2026. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/2755-17#Text. (дата звернення: 18.07.2026). 3. Кодекс України з процедур банкрутства : Закон України від 18.10.2018 р. № 2597–VIII. *Відомості Верховної Ради України*. 2019. № 19. Ст. 74. 4. Про бухгалтерський облік та фінансову звітність в Україні : Закон України від 16.07.1999 р. № 996-XIV. Дата оновлення: 01.04.2026. URL: https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/996-14#Text. (дата звернення: 25.08.2026). 5. Про затвердження Національного положення (стандарту) бухгалтерського обліку 1 «Загальні вимоги до фінансової звітності» : Наказ Міністерства фінансів України від 07.02.2013 р. № 73. Дата оновлення: 23.12.2025. URL : https://zakon.rada.gov.ua/laws/show/z0336-13#Text. (дата звернення: 18.08.2026).
Електронні ресурси	1. Офіційний курс гривні щодо іноземних валют на дату 11.06.2020. Національний банк України. URL: https://bank.gov.ua/ua/markets/exchangerates?date=11.06.2020&period=daily (дата звернення: 19.06.2026). 2. МЦПД оприлюднив оновлені рейтинги фінансової стійкості та прозорості державних підприємств України (2020-2021). *МЦПД*. URL: http://icps.com.ua/mtspd-oprylyudnyv-onovleni-reytynhy-finansovoyi-stiykosti-ta-prozorosti-derzhavnykh-pidprymstv-ukrayiny-2020-2021/ (дата звернення: 29.07.2026).

Додаток З

Зразок оформлення рисунка у тексті роботи

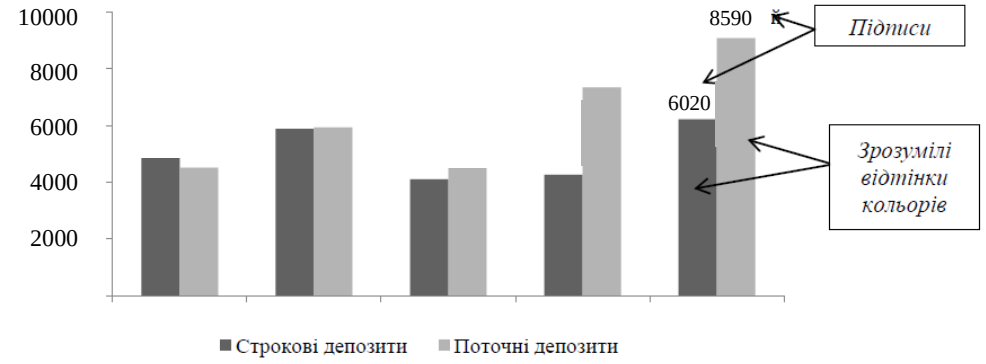
Рисунки

Розглянемо структуру депозитів банківської системи України у розрізі строків юридичних осіб за останні п'ять років (рис.1.2)[48].

посилання у тексті

Без рамки

Підпис осі

Підписи

Зрозумілі відтінки кольорів

З абзацу, вирів-ня по ширині, без крапки в кінці

Рис. 1.2. Динаміка депозитних вкладів юридичних осіб України у розрізі строків

*Складено за даними НБУ[48]

міжпідписом рисунку та текстом один рядок 1,5 інтервалом

Функціональною задачею власних ресурсів банку (статутний …….. .

Зразок оформлення таблиці

Таблиця 2.2

Показники фінансової стійкості ПАТ «Миргородський завод мінеральних вод» у 2023–2025 роках

Показник	2023 рік	2024 рік	2025 рік	Темп зростання,%	
				2024/2023	2025/2024
Коефіцієнт фінансової стійкості, грн/грн	0,92	0,73	0,91	79,35	124,66
Коефіцієнт фінансової залежності, грн/грн	1,09	1,37	1,09	125,69	79,56
Коефіцієнт фінансового ризику, грн/грн	0,09	0,37	0,09	411,11	24,32
Коефіцієнт маневреності власного капіталу, грн/грн	0,35	0,34	0,38	97,14	111,76
Коефіцієнт покриття запасів, грн/грн	3,22	2,47	2,73	76,71	110,53
Коефіцієнт загальної заборгованості, грн/грн	0,09	0,37	0,09	411,11	24,32